

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกกำลังก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่แห่งความเปลี่ยนแปลง ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การคมนาคม และการสื่อสาร จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ เมื่อเปรียบเทียบกับความเจริญทางด้านจิตใจ จะเห็นได้ว่าความเจริญทั้งสองด้านเป็นไปอย่างไม่สัมพันธ์กัน จากผลการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สัมพันธ์กันนี้ ทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา คือปัญหาทางด้านจิตใจของคนในสังคม ทั้งทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษา ก่อให้เกิดค่านิยมและความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (สมคิด สืบแจ้, 2539) ทำให้พฤติกรรมบางประการของมนุษย์ในสังคมพัฒนา มิได้เป็นไปตามแนวทางจริยธรรมที่พึงประสงค์ในสังคมนั้น แม้ว่าหลักจริยธรรมดังกล่าวจะได้พัฒนาไปตามเวลาและสภาวะแวดล้อมแล้วก็ตาม ปัญหาความสับสนเรื่องหลักจริยธรรมนี้ เป็นปัญหาสังคมและเป็นปัญหาทางการศึกษาอย่างยิ่ง เพราะสถาบันการศึกษาผู้มีหน้าที่หล่อหลอมสมาชิกใหม่ของสังคมเกิดความสับสนเกี่ยวกับแนวทางจริยธรรมที่จะใช้ในการอบรมเด็ก (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในระดับที่จะเริ่มมีบทบาททางสังคมต่อไปก็คือกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มที่เรียกว่าเกิดในกลุ่มเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ (Generation X) หรือเกิดในพุทธศักราชระหว่าง 2524-2534 เยาวชนกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่เติบโตมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของสังคม ทำให้มีพื้นฐานชีวิตและประสบการณ์ที่แตกต่างจากผู้ปกครองหรือบิดามารดาเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น ในสมัยบิดามารดาจะมีชีวิตที่สุขสบายท่ามกลางเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง ในขณะที่เด็กในรุ่นนี้มักเห็นภาพของคนที่ไม่มีงานทำหรือแม้กระทั่งการล่มสลายของสถาบันการเงินเป็นเรื่องธรรมดา อีกประการหนึ่งก็คือ เด็กในรุ่นนี้ส่วนใหญ่เติบโตมาจากครอบครัวที่แตกแยก มักจะอยู่กับฝ่ายบิดาหรือมารดาเพียงฝ่ายเดียว นอกจากนี้แล้วยังมีวิถีชีวิตที่เต็มไปด้วยความทันสมัยนานาประการ ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหารจานด่วน เกมคอมพิวเตอร์ และแม้กระทั่งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน

เช่น ระบบธนาคาร การสื่อสารดาวเทียม และอินเทอร์เน็ต จากพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้เด็กเหล่านี้มีรูปแบบพฤติกรรมที่แสดงออกมาเปลี่ยนไปเช่นเดียวกัน เด็กในรุ่นนี้จะมี ความมั่นใจในตัวเองสูง กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความเป็นตัวของตัวเอง และต้องการพัฒนา ศักยภาพของตนเองตลอดเวลา (ลำลี ทองทิว, 2542) เมื่อพิจารณาในหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา จึงควรเป็นสถานที่ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของเด็กในรุ่นนี้ให้มีความสอดคล้องกันทั้งในด้านความรู้ ทางสติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรมทางจิตใจ จากการศึกษาที่เชื่อกันว่า ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม จะเป็นตัวหล่อหลอมความประพฤติของคน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าพิจารณาว่าเด็กที่เติบโตมาพร้อม กับสภาวะแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความเจริญทางวัตถุเหล่านี้จะมีเมล็ดพันธุ์ทางด้านจริยธรรมใน จิตใจหลงเหลืออยู่หรือไม่

ด้วยเป้าหมายและอุดมคติของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงมีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในระบบบูรณาการคือ เน้นให้นักศึกษามีพัฒนาการทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม และ อารมณ์ (Cove and Love, 1996) เมื่อพิจารณาเป้าหมายและอุดมคติดังกล่าว รายวิชาหนึ่งใน หลักสูตรของการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่จะสามารถช่วยส่งเสริมให้ นักศึกษามีพัฒนาการทั้งทางด้านสติปัญญา สังคมและอารมณ์ที่กล่าวไปแล้วนั้น คือ รายวิชาที่ เกี่ยวกับ การอ่านวรรณคดี นอกจากการอ่านวรรณคดีจะเป็นการช่วยให้นักศึกษามีพัฒนาการใน ด้านต่างๆแล้ว วรรณคดียังเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความงดงามทางศิลปะและวัฒนธรรมอีกด้วย

กล่าวได้ว่าวรรณคดีนั้นเป็นศิลปะทางภาษา เป็นเครื่องมือสื่อความคิดที่มีความงาม ความไพเราะเป็นที่จับใจ ที่จับใจนั้นหมายถึงจับใจผู้อ่านผู้ฟังผู้ศึกษาและการจับใจนั้นจับใจทุกยุค ทุกสมัย คือเป็นอมตะสืบทอดจากชั่วอายุหนึ่งไปสู่อีกชั่วอายุหนึ่งต่อไป วรรณคดีจึงเป็นมรดกทาง วัฒนธรรมอีกอย่างหนึ่ง เครื่องมือใดก็ตามที่มีความงามเป็นที่จับใจย่อมเป็นของแน่นอนว่าผู้สร้าง เครื่องมือนั้นจะต้องใช้ความคิดและฝีมือที่เป็นเยี่ยมซึ่งจะต้องสะสมกันมาช้านานในหมู่ชนเจ้าของ ความคิดและฝีมือนั้น ศิลปะจึงเป็นเรื่องที่บ่งบอกถึงความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมของชนชาติ หากมนุษยชนชาติใดยังอยู่ในลักษณะกึ่งหรือป่าเถื่อนแล้ว ย่อมเป็นการยากที่มนุษยชนชาตินั้นจะ สร้างศิลปะใดๆขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปะที่เรียกว่าวรรณคดี (ล้อม เพ็งแก้ว, 2540) จึงสามารถกล่าวได้ว่า วรรณคดีเป็นสิ่งที่แสดงถึงความคิดที่สูงส่ง เป็นกระจกส่องให้เห็นวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชนชาตินั้นๆ ดังที่ Robert Lord Lytton (อ้างใน ประจักษ์ ปรากฏพิทยากร, 2525) กล่าวไว้ว่า วรรณคดีของชาติใดก็เป็นประวัติมนุษยธรรมของชาตินั้นอยู่เสมอ

ดังที่กล่าวไปแล้วว่าวรรณคดีเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบวัฒนธรรม การคิด การใช้ ชีวิตของคนในชาติต่างๆ ดังนั้นการเรียนรู้อัตลักษณ์ของชนชาติต่างๆโดยผ่านทาง การอ่าน

วรรณคดีก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างชาติ การศึกษาวรรณคดีต่างประเทศจะช่วยให้มองเห็นความเหมือนกันของปัญหาที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป (Fowler, 1965) ในบางครั้งนักเรียนอาจสามารถพบทางแก้ปัญหาที่นักเรียนประสบในเรื่องที่นักเรียนอ่านก็ได้ แม้กระทั่งนักเรียนอาจเกิดความเข้าใจในสถานการณ์บางอย่างที่นักเรียนไม่เคยเข้าใจเลยเมื่อนักเรียนเผชิญในชีวิตจริงๆ (The World Book Encyclopedia, 1964, หน้า 309)

จะเห็นได้ว่าการศึกษาวรรณคดีเป็นรายวิชาที่มีประโยชน์เป็นอย่างมาก นักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้แง่คิดต่างๆ ได้จากตัวละครและจากเนื้อเรื่อง สิ่งที่นักเรียนจะได้รับไม่ใช่แค่ความเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว แต่นักเรียนยังมีโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้อีกด้วย ที่สำคัญทำให้นักเรียนได้เรียนรู้คุณค่าของความเป็นคนจากในหลายๆ มุมมองที่แต่ละผู้เขียนได้บรรยายโดยผ่านทางตัวละครในเนื้อเรื่องด้วย

จากความสำคัญของวรรณคดีนี้เอง จึงทำให้ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ได้มีการเปิดสอนรายวิชา 1552303 (วรรณคดีสำหรับเด็ก) ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์มุมมองและปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น และมีพัฒนาการทางด้านจิตใจจากคตินิยมที่แฝงอยู่ในเรื่องทีอ่าน รวมทั้งได้รับความซาบซึ้งในคุณค่าแห่งวรรณคดีอีกด้วย ซึ่งจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนของกระบวนวิชานี้ยังได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 ซึ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้มีพัฒนาการทางด้านจิตใจที่สมบูรณ์คือสามารถใช้ความคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ที่ได้พบในสังคม จนสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล และเน้นการเรียนรู้ที่จะสามารถเปิดโลกทัศน์ของนักศึกษาให้กว้างขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้พัฒนาทั้งตนเองและสังคมด้วยพื้นฐานจิตใจที่มีคุณธรรมและมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเรียนนิชาวรรณคดีจึงเป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ทางด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาจากผลการเรียนของนักศึกษาและจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน พบว่านักศึกษาเป็นจำนวนมากที่มีปัญหาในการอ่านวรรณคดี โดยนักศึกษามีพื้นฐานทางภาษาค่อนข้างอ่อน และเนื่องจากกระบวนวิชานี้ต้องใช้ความคิดในเชิงวิเคราะห์และตีความเป็นอย่างมาก ทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนนิชาวรรณคดีจนส่งผลต่อผลการเรียนของนักศึกษาด้วย ประกอบกับการที่อาจารย์ผู้สอนคิดว่านักศึกษาโตพอที่จะอ่านเนื้อเรื่องเองได้แล้ว

จึงมิได้แนะนำกลวิธีอันใดในการที่จะช่วยให้นักศึกษาอ่านเนื้อเรื่องได้อย่างเข้าใจยิ่งขึ้น ดังนั้น บรรยายภาคในห้องเรียนจึงไม่ได้ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษามีความอยากอ่านวรรณคดีเลยเพราะ นักศึกษาเองก็มีทักษะทางการอ่านที่อ่อนอยู่แล้ว จึงเป็นการเสียโอกาสที่จะช่วยให้นักศึกษาได้ พัฒนาความสามารถทางด้านทักษะการอ่านวรรณคดีให้ดีขึ้นเลย

นอกจากนี้จากการศึกษาของ Shannon and others (1988) ก็พบว่านักอ่านในระดับ เริ่มต้นมีความสามารถจำกัดในการทำ ความเข้าใจลักษณะของตัวละครใน 4 กรณีดังนี้คือ

1. นักเรียนสนใจแต่เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในเรื่องแต่ไม่สนใจหรือไม่เข้าใจว่าทำไม ตัวละครในเรื่องจึงแสดงการกระทำนั้นๆออกมา
2. นักเรียนมีแนวโน้มในการสรุปความว่าสิ่งที่ตนเองคิดนั้นเหมือนกับที่ตัวละครในเรื่อง คิด ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเพราะวัฒนธรรมและความรู้สึกนึกคิดของคนในแต่ละชาติย่อมไม่เหมือนกัน ฉะนั้นถ้านักศึกษาเข้าใจตามความคิดของตนเอง อาจทำให้ตีความหมายของเรื่องที่อ่าน คลาดเคลื่อนได้
3. นักเรียนมองเนื้อเรื่องโดยแยกจากกันเป็นส่วนๆ ไม่ได้มองภาพรวมของเหตุการณ์ ทั้งหมด ทำให้อาจตกประเด็นที่เป็นส่วนเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆภายในเรื่อง
4. นักเรียนมักจะมุ่งความสนใจไปที่ตัวละครเอกของเรื่องเพียงตัวเดียว จนลืมใส่ใจ ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครอื่นๆที่อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆในเรื่องด้วยก็ได้ ดังที่ Stein and Trabasso (1982) กล่าวว่า การที่นักเรียนมุ่งความสนใจไปที่ตัวละครเพียงตัวใดตัวหนึ่งใน เรื่องเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดความยากลำบากในการอ่านวรรณคดีเพราะการเข้าใจ วรรณคดีทั้งเรื่องต้องอาศัยการศึกษามุมมอง ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครทุกตัวในเรื่องที่ก่อให้เกิด ปมปัญหาและประเด็นต่างๆขึ้นมา

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนการอ่าน วรรณคดีเพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจในการอ่านดียิ่งขึ้นและศึกษาถึงทัศนคติทางการใช้ เหตุผลเชิงจริยธรรมจากการอ่านวรรณคดีนี้ โดยได้สังเกตเห็นว่าการที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน ของนักศึกษานั้น ครูมีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาและแนะนำกลวิธีที่จะช่วยให้นักศึกษา อ่านวรรณคดีได้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Whitehead (1968) ที่กล่าวว่า ในการอ่านวรรณคดีนั้น ครูควรให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะด้านกลวิธีที่มีประสิทธิภาพ ที่จะช่วยในการอ่านวรรณคดีสำหรับนักศึกษาที่มีพื้นฐานทางภาษาค่อนข้างอ่อน นอกจากนี้ Pearson (1984) กล่าวว่า เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องหาวิธีการหรือคำแนะนำที่จะช่วยพัฒนา

ความสามารถของนักเรียนโดยใช้ความรู้ทั้งหมดจากทฤษฎี งานวิจัย และจากประสบการณ์ของครู
 นั่นเอง จากข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงกลวิธีหรือกลยุทธ์ในการที่จะช่วยให้นักเรียน
 อ่านวรรณคดีได้เข้าใจยิ่งขึ้นซึ่งมีจำนวน 4 วิธีด้วยกันได้แก่

1. กลยุทธ์ผังความสัมพันธ์ของเรื่องที่เน้นตัวละครเป็นหลัก (Story Maps with Character Perspectives : SMCP) คือการให้นักเรียนรวบรวมรายชื่อเหตุการณ์หลักที่สำคัญๆ ในเรื่อง และความรู้สึกนึกคิดของตัวละครนั้นๆ ที่มีต่อเหตุการณ์ดังกล่าวโดยเขียนลงในรูปแบบของตาราง (Baumann and Bergeron, 1993; Fitzgerald and Spiegel, 1983; Fitzgerald and Teasley, 1987; Graesser and others, 1991 and Fitzgerald, 1992)
2. กลยุทธ์กรอบเรื่อง (Story Frame) คือโครงร่างของข้อเขียนที่มีการบรรจุคำเชื่อมต่างๆ ตามลำดับเหตุการณ์เอาไว้ แล้วเว้นที่ให้นักเรียนเติมรายละเอียด ซึ่งอาจอยู่ในรูปของเนื้อเรื่องย่อก็ได้ (Oja, 1996)
3. กลยุทธ์ทำนายเรื่อง (Story Impression) คือ การใช้คำใบ้ที่อยู่ในเนื้อเรื่อง เป็นคำที่แสดงจาก ปัญหา ตัวละคร นำมาเรียงต่อกัน โดยมีลูกศรเชื่อมโยง และก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องก็ให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้คำเหล่านี้เชื่อมโยงกันโดยแต่งเป็นเรื่องราวของตัวเองขึ้นมาหนึ่งเรื่อง จะช่วยให้นักศึกษาสามารถทำนายเนื้อเรื่องไว้ได้ล่วงหน้า (McGinley and Denner, 1987)
4. กลยุทธ์ผังอภิปราย (Discussion Web) คือ การที่นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นใน 2 ด้านด้วยกัน ทั้งในด้านที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยต่อคำถามที่ครูให้ โดยเขียนลงบนแผนผังให้นักเรียนจับคู่กันทำ จากนั้นก็รวมเป็นกลุ่มใหญ่ และให้อภิปรายเลือกข้อสรุปที่ดีที่สุด และให้ตัวแทนในกลุ่มออกมารายงาน (Alvermann, 1991) กลยุทธ์นี้อาศัยแนวความคิดการเรียนรู้แบบสหการ (Cooperative Learning) คือการให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนได้มีนิสัยเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อเพื่อนในชั้นให้มีการเกื้อกูลด้านการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเรียนรู้นิสัยการทำงานร่วมกันเป็นทีม และในแต่ละกลยุทธ์ก็ได้มีผู้วิจัยทำการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

Emery (1996) นำกลยุทธ์ผังความสัมพันธ์ของเรื่องที่เน้นตัวละครเป็นหลักไปใช้กับนักเรียนวัย 9-11 ปี ในโรงเรียนรัฐบาลของอเมริกาเป็นเวลา 6 สัปดาห์ พบว่าการนำกลยุทธ์ผังความสัมพันธ์ของเรื่องที่เน้นตัวละครเป็นหลักไปใช้ ช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์ตัวละครได้ง่ายขึ้น และยังช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านของนักเรียนได้อีกด้วย และจากการศึกษาของ

Fowler(1982) และ Nichols (1980) ได้แนะนำว่าการใช้ "กรอบเรื่อง" จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และ Cudd กับ Roberts (1987) กล่าวว่า "กรอบเรื่อง" เป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนเกรด 1 พัฒนาการเรียนรู้โครงสร้างและรูปแบบของเรื่องที่สามารถอ่านได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การใช้กลยุทธ์ "กรอบเรื่อง" สามารถช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านสำหรับผู้อ่านทุกวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Reutzel, 1985) ส่วน Gloria Riechert ศึกษาการใช้กลยุทธ์ทำนายเรื่องกับนักเรียนชั้นเกรด 6 พบว่านักเรียนสามารถใช้ Story Impression ในการทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้าจากร่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี และจากการอภิปรายในชั้นเรียนเกี่ยวกับกลยุทธ์นี้ นักเรียนมีความรู้สึกที่ค่าไปช่วยให้การทำนายเรื่องเป็นไปได้ง่ายขึ้น และนักเรียนบางคนคิดว่ากลยุทธ์นี้ช่วยกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอยากอ่านเนื้อเรื่องเร็วๆ นอกจากนี้ Gloria Riechert ยังได้ศึกษากับนักเรียนชั้นเกรด 6 โดยใช้ กลยุทธ์ผังอภิปราย ในการอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาที่สามารถหาคำตอบได้ 2 ทาง พบว่านักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและตีความพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนมุมมองกับคนอื่น ๆ ได้ด้วย

กล่าวโดยสรุปก็คือ กลยุทธ์ในการอ่านทั้ง 4 วิธีจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความคิดรวบยอด สามารถมองเห็นภาพแสดงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆของเนื้อเรื่อง สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆในเรื่องเข้าด้วยกัน อีกทั้งยังสามารถตีความและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น ๆ ได้อีกด้วย โดยจะเห็นได้ว่าแต่ละกลยุทธ์จะมีคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ แตกต่างจากกันไป จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับเนื้อเรื่องประเภทต่างๆ กันดังนี้ เช่น กลยุทธ์กรอบเรื่องและกลยุทธ์คำทำนายเรื่องควรจะเหมาะสมกับเรื่องที่มีตัวละครหลักๆ ไม่มากนัก เนื้อเรื่องไม่มีความซับซ้อนมาก นอกจากนี้สำหรับเรื่องที่มีคำศัพท์ที่จะสามารถเป็นตัวแทนเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการใช้กลยุทธ์คำทำนายเรื่องในการทำนายเหตุการณ์ในเรื่องล่วงหน้าได้เป็นอย่างดี และกลยุทธ์ผังความสัมพันธ์ของเรื่อง ที่เน้นตัวละครเป็นหลักจะเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่มีความซับซ้อน ตัวละครมีเหตุจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรมบางอย่างจนทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่องขึ้นมา เนื่องจากนักเรียนจะได้มีโอกาสในการวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครนั้นๆ ด้วย ส่วนกลยุทธ์ผังอภิปรายจะเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่มีประเด็นเหตุการณ์สำคัญที่จะสามารถแสดงความคิดเห็นได้เป็นสองด้านและจะนำไปสู่การอภิปรายทั้งในด้านที่เห็นด้วยต่อการตัดสินใจของตัวละครต่อเหตุการณ์ในเรื่องและด้านที่ไม่เห็นด้วยต่อพฤติกรรมดังกล่าว

กล่าวโดยรวมแล้ว ผู้วิจัยมีความคิดที่จะนำกลยุทธ์ในการอ่านทั้ง 4 วิธีมาประยุกต์ใช้กับขั้นตอนต่างๆ ของการสอนดังนี้คือ

1. ขั้นก่อนการอ่าน จะมีการนำกลยุทธ์คำทำนายเรื่องมาใช้ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสทำนายเนื้อเรื่องล่วงหน้า โดยการที่ให้นักเรียนแต่งเรื่องราวของตนขึ้นมาหนึ่งเรื่อง โดยใช้คำศัพท์ที่ครูกำหนดให้จากในเนื้อเรื่องนั่นเอง

2. ขั้นระหว่างอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องไปได้สักระยะหนึ่ง ครูจะแนะนำการใช้กลยุทธ์ผังความสัมพันธ์ของเรื่องที่เน้นตัวละครเป็นหลัก สำหรับให้นักเรียนได้วิเคราะห์เหตุการณ์และตัวละครต่างๆ ในเรื่องให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในพฤติกรรมของตัวละครอันจะนำไปสู่การเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ครูอาจจะนำกลยุทธ์ผังอภิปรายมาใช้ในขั้นนี้ได้อีกด้วย เมื่อพบประเด็นปัญหาที่จะสามารถนำมาเป็นหัวข้อในการอภิปรายได้ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในหัวข้อนั้นๆ เพื่อจะนำไปสู่การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น

3. ขั้นหลังการอ่าน จะมีการใช้กลยุทธ์กรอปรเรื่อง ซึ่งมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน เช่น กรอปรเรื่องสำหรับการสรุปเนื้อเรื่อง ลักษณะตัวละคร แก่นเรื่อง ฉาก โดยให้นักเรียนเขียนเป็นการสรุปในแต่ละหัวข้อ

จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้เป็นเพียงแค่การยกตัวอย่างโดยการกล่าวโดยรวมสำหรับเนื้อเรื่องทั่วไป แต่สำหรับเนื้อเรื่องที่มีความซับซ้อนน้อยก็อาจจะตัดขั้นตอนการใช้กลยุทธ์ที่ไม่จำเป็นออกก็ได้ ซึ่งต้องดูความเหมาะสมของเนื้อเรื่องนั้นๆ ด้วย

ดังนั้นจากการศึกษากลยุทธ์ในการช่วยอ่านทั้ง 4 วิธี ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะนำเอากลยุทธ์ในการอ่านทั้ง 4 วิธีเหล่านี้มาใช้ในการสอนอ่านนิชาวรรณคดี ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถทางการอ่านวรรณคดีภาษาอังกฤษดีขึ้น อีกทั้งยังทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกเบื่อหน่ายหรือกลัวที่จะเรียนหรืออ่านวรรณคดี และยังเป็น การสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษามีนิสัยรักการอ่านซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติโดยใช้ความรู้ความสามารถจากการอ่านของนักศึกษา นอกจากนี้แล้วยังจะช่วยให้นักศึกษามีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมจนสามารถที่จะใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเหมาะสม เป็นการเพิ่มศักยภาพของตนให้มีความมั่นคงแข็งแรงทั้งทางด้านสติปัญญาและจิตใจ เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนี้ได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนที่ใช้กลยุทธ์ในการอ่านวรรณคดีในนิชาวรรณคดีสำหรับเด็กของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสามารถทางการอ่านวรรณคดีของนักศึกษาที่ใช้กลยุทธ์ในการอ่าน
3. เพื่อศึกษาระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่ได้อ่านวรรณคดี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ครูผู้สอนทราบแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนการอ่านวรรณคดีในระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ทำให้ทราบแนวทางในการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีโดยใช้กลยุทธ์ในการอ่านต่อไป
3. ทำให้ทราบถึงระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่ได้อ่านวรรณคดีซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแก่เยาวชนให้สูงขึ้นต่อไป

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบพัฒนา (Research and Development) ซึ่งเน้นการวิจัยในห้องเรียนเพียง 1 ห้อง มีนักศึกษา 18 คน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 1552303 (วรรณคดีสำหรับเด็ก) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ กลยุทธ์ในการอ่าน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางการอ่านวรรณคดีและระดับการใช้เหตุผลเชิง

จริยธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาบทเรียน หมายถึง กระบวนการสร้าง ประเมินและปรับปรุงบทเรียนให้ มีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน

กลยุทธ์ในการอ่าน หมายถึง วิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการอ่าน เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ ในการอ่านมากขึ้น ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากลยุทธ์ที่ช่วยในการอ่านด้วยกัน 4 วิธี คือ

1. กลยุทธ์ผังความสัมพันธ์ของเรื่องที่เน้นตัวละครเป็นหลัก คือการให้นักเรียน รวบรวมรายชื่อเหตุการณ์หลักที่สำคัญในเรื่อง และความรู้สึกนึกคิดของตัวละครนั้นๆที่มีต่อ เหตุการณ์ดังกล่าวโดยเขียนลงในรูปแบบของตาราง
2. กลยุทธ์กรอบเรื่อง คือโครงร่างของข้อเขียนที่มีการบรรจุคำเชื่อมต่างๆตาม ลำดับเหตุการณ์เอาไว้ แล้วเว้นที่ให้นักเรียนเติมรายละเอียด ซึ่งอาจอยู่ในรูปของเนื้อเรื่องย่อก็ได้
3. กลยุทธ์ทำนายเรื่อง คือ การใช้คำใบ้ที่อยู่ในเนื้อเรื่อง เป็นคำที่แสดงฉาก ปัญหา ตัวละคร นำมาเรียงต่อกัน โดยมีลูกศรเชื่อมโยง และก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องก็ให้ นักเรียนได้มีโอกาสใช้คำเหล่านี้เชื่อมโยงกันโดยแต่งเป็นเรื่องราวของตัวเองขึ้นมา 1 เรื่อง จะช่วยให้ นักศึกษาสามารถทำนายเนื้อเรื่องไว้ได้ล่วงหน้า
4. กลยุทธ์ผังอภิปราย คือ การที่นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นใน 2 ด้านด้วยกัน ทั้งในด้านที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยต่อคำถามที่ครูให้ โดยเขียนลงบนแผนผังให้นักเรียน จับคู่กันทำ จากนั้นก็รวมเป็นกลุ่มใหญ่ และให้อภิปรายเลือกข้อสรุปที่ดีที่สุด และให้ตัวแทนในกลุ่ม ออกมารายงานให้ชั้นฟัง

ความสามารถทางการอ่านวรรณคดี หมายถึง ความสามารถในการอ่านแบบวิเคราะห์ เข้าใจถึงแรงจูงใจในการกระทำของตัวละครและสามารถตีความเหตุการณ์ต่างๆได้ รวมไปถึง สามารถแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่างๆที่สำคัญในเนื้อเรื่องได้ โดยวัดได้จาก แบบประเมินความสามารถทางการอ่าน ซึ่งจะเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถทางการอ่าน แบบวิเคราะห์ แสดงถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที้อ่านโดยคำบรรยายและอภิปรายแสดง ข้อคิดเห็น

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมบางอย่างโดยหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้ จะแสดงให้เห็นถึง

เหตุจูงใจหรือแรงจูงใจบนพื้นฐานของจริยธรรมที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล ทั้งในระดับของการตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ตนเอง ระดับที่มีการกระทำตามเกณฑ์ของกลุ่มของตนหรือกฎหมาย และระดับของการตัดสินใจโต้แย้งต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเอง ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยจะเป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดเกี่ยวกับการให้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะ

เป็นเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล
วิชาวรรณคดีสำหรับเด็ก หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับวรรณคดีสำหรับเด็กๆ หรือเยาวชน ในประเภทของนิทานนิยาย เช่น คติชาวบ้าน (Folklore) เทพนิยาย (Myth) และเรื่องเล่าต่างๆ (Tales)

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 1552303 (วรรณคดีสำหรับเด็ก) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่